

PRIKAZ STRUČNE RASPRAVE „PRAVA DJECE ČIJI SU RODITELJI U ZATVORU“, ODRŽANE U ORGANIZACIJI PRAVOBRANITELJICE ZA DJECU, ZAGREB, 27.02.2008.

Prepoznajući jednu specifičnu skupinu djece u hrvatskom društvu i uviđajući specifične potrebe takve djece, pravobraniteljica za djecu je organizirala stručnu raspravu na temu prava djece čiji su roditelji u zatvoru.

Na raspravu se odazvalo oko 120 sudionika, među kojima su bili predstavnici ministarstava zdravstva i socijalne skrbi, pravosuđa, te obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, centara za socijalnu skrb, Uprave za zatvorski sustav te uprave kaznionica i zatvora, predstavnici policije, sudova, državnog odvjetništva, znanstvenih i visokoškolskih institucija, nevladinih i strukovnih udruga, ureda pučkog pravobranitelja i pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, Agencije za odgoj i obrazovanje te drugi zainteresirani.

Tom prilikom predstavljen je i letak u izdanju Ureda pravobraniteljice za djecu o pravima djece koja su dospjela u sukob sa zakonom. Letak je namijenjen djeci i mladima koji su sudskom odlukom upućeni u odgojnu ustanovu, zavod ili maloljetnički zatvor, a njime se na pristupačan način objašnjavaju njihova prava i dužnosti, uz kratku informaciju o djelokrugu i nadležnostima pravobraniteljice za djecu.

Otvarajući skup i pozdravljajući nazočne sudionike, pravobraniteljica za djecu Mila Jelavić je rekla kako nijedno dijete ne smije biti zaboravljeno i nijedna skupina ne smije biti marginalizirana. Stoga je važna zadaća Ureda pravobraniteljice za djecu upozoriti i na važnost zaštite djece čiji su roditelji u zatvoru te potaknuti one, koji sudjeluju u skrbi o njima ili donose odluke koje ih se tiču, na odgovarajući pristup, posebnu osjetljivost i zaštitu djece od dodatnog traumatiziranja i stigmatizacije.

U ime tajnika Ministarstva pravosuđa, mr.sc. Ivana Damjanovića, skup je pozdravila načelnica službe za tretman Središnjeg ureda uprave za zatvorski sustav Vesna Babić koja je, osvrćući se na temu stručne rasprave rekla kako zatvorenici, bez obzira na djela koja su počinili, uglavnom žele biti dobri roditelji, no kako je mnogima potrebno pružiti dodatna znanja i vještine kako bi njihove odluke i postupci bili na dobrobit djece. Stoga je održavanje i poboljšavanje veza s obitelji imperativ pripreme

zatvorenika za otpust, a vrlo često i središnji element tretmana. Maloljetna djeca mogu posjećivati roditelje u zatvoru svaki tjedan i blagdanom, kako bi što manje osjetili posljedice radi izbjivanja roditelja iz obitelji te kako bi se obitelj sačuvala do zatvorenikovog izlaska na slobodu, izvijestila je V. Babić koja je pozdravila inicijativu Ureda pravobraniteljice za djecu, posebno naglašavajući kako su obilasci i primjedbe pravobraniteljice dobar poticaj da se, tamo gdje je to potrebno, stanje unaprijedi i poboljša.

Uvodno izlaganje "Odrastanje djeteta čiji je roditelj u zatvoru - psihologijski pogled i europska iskustva" održala je zamjenica pravobraniteljice za djecu mr. sc. Maja Gabelica Šupljika. Istaknula je da su djeca čiji su roditelji u zatvoru izrazito ranjiva skupina, koja često ostaje zanemarena i zaboravljena od društva. Kazna koju zbog raznih nedjela izdržavaju njihovi roditelji, neizbježno pogađa i njih. Mr.sc. M. Gabelica Šupljika je u svom izlaganju obratila pozornost na određena obilježja odrastanja djece čiji su roditelji u zatvoru te dala prikaz emocionalnih reakcija djeteta tijekom cijelog procesa od uhićenja, medijskog prikaza slučaja, kroz sve stadije kaznenog postupka i konačno, odlaska roditelja na izdržavanje kazne te odsustvu roditelja iz tog razloga. Također je prikazala različite socijalne teškoće i promjene ponašanja kod djeteta te prikazala aktualna europska iskustva u tom području. Interesantno je znati kako postoje nevladine organizacije koje se bave ovom tematikom (EUROCHIPS: www.eurochips.com, KIDS VIP: www.prisonersfamilies.org.uk, Bambinisenzabarre: www.bambinisenzabarre.org). Zamjenica pravobraniteljice za djecu se osvrnula i na obilasci kaznionica i zatvora koje je u proteklih nekoliko godina realizirao ured pravobraniteljice, preporučujući promjene i nastojeći poboljšati kontakte djece s njihovim roditeljima u zatvoru.

Pravobraniteljica Mila Jelavić je u svom izlaganju prikazala normativni okvir iz područja obiteljsko pravne i socijalne zaštite koji jamči djetetu ostvarivanje tog prava. Uvodno se referirala na odredbe Konvencije o pravima djeteta i značaju termina "najbolji interes djeteta". Istaknula je da nitko ne može prisiliti dijete na kontakt s roditeljem ako ga